

Högskolan på Gotland
621 67 VISBY

Datum 2010-04-20
Dnr 32-2009-0625

Högskolans på Gotland årsredovisning 2009

Riksrevisionen har granskat Högskolans på Gotland årsredovisning, daterad 2010-02-17. Syftet har varit att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Riksrevisionen vill efter granskningen av årsredovisningen och avlämnandet av revisionsberättelse fästa styrelsens uppmärksamhet på nedanstående.

Riksrevisionen önskar information senast 2010-06-18 med anledning av iakttagelserna i denna rapport.

0 Sammanfattning

Riksrevisionen har efter genomförd granskning av universitets och högskolors (nedan benämnda högskolor) årsredovisningar 2009 valt att rapportera resultatet av granskningen i likalydande revisionsrapporter till samtliga högskolor. Orsaken till dessa revisionsrapporter är de likartade iakttagelser som gjorts vid granskningen relaterat till det nya regelverket i 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Flertalet högskolor redovisar och kommenterar i huvudsak verksamhetens resultat i förhållande till de åiterrapporteringskrav som finns angivna i regleringsbrevet, snarare än i förhållande till de nya bestämmelserna i FÅB. Ett stort antal högskolor har angivit i sina årsredovisningar att ett initiativ har tagits mellan högskolorna under 2009 till en samordnad insats.

Riksrevisionen rekommenderar att högskolorna utarbetar och anpassar resultatredovisningen på ett sätt som gör det möjligt att i årsredovisningen för 2010 redovisa hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader.

1 Regelverk för resultatredovisningen

1.1 Förordning om årsredovisning och budgetunderlag

Från och med 2009 ställs nya krav på innehållet i myndigheternas resultatredovisningar enligt 3 kap. FÅB. Myndigheterna ska numera redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och till vad regeringen, i förekommande fall, har angett i regleringsbrev eller i något annat beslut. Resultatredovisningen ska främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader.

Förändringen innebär att regeringen i hög grad överlämnar till den enskilda myndigheten att besluta om vad som ska rapporteras som resultatet av myndighetens ålagda uppgifter. Detta sker genom myndigheternas val av

viktiga prestationer. Regeringen begär dock uttryckligen en redovisning av volym och kostnader för dessa prestationer.

Oavsett hur myndigheten väljer att redovisa resultatet av sin verksamhet gäller den övergripande principen att årsredovisningen ska ge en rättvisande bild av verksamheten. Detta framgår bl.a. av Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter till 3 kap. 1 § FÅB. ESV förtydligar begreppet rättvisande bild i flera olika skrifter.

1.2 Högskolelagen och regleringsbrev

Enligt de nya bestämmelserna ska myndigheterna redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion. Motsvarigheten till myndighetsinstruktionen för högskolor är i första hand högskolelagen (1992:1434). Det som framgår som uppgifter i högskolelagen ska vara den grundläggande utgångspunkten för vad som ska rapporteras i resultatredovisningen.

Vidare framgår av de nya bestämmelserna i FÅB att resultatredovisningen främst ska avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader. De uppgifter som framgår av högskolelagen ska omvandlas till aktiviteter som leder till prestationer. Med prestation avses en vara eller tjänst som kommer ut från verksamheten.

Högskolorna har även ett gemensamt regleringsbrev som reglerar de högskolegemensamma delarna av regeringens åiterrapporteringskrav. Därutöver har samtliga högskolor även ett individuellt anpassat regleringsbrev med myndighetsspecifika åiterrapporteringskrav samt finansiell reglering av verksamheten. För verksamhetsåret 2009 har regeringen valt att bibehålla ett stort antal åiterrapporteringskrav.

2 Resultatet av 2009 års granskning

Efter Riksrevisionens granskning av högskolornas årsredovisningar för 2009 kan konstateras att högskolorna inte fullt ut anpassat resultatredovisningen till de nya redovisningskraven enligt 3 kap. 1 § FÅB. I årsredovisningarna för 2009 har högskolorna beskrivit problemen och komplexiteten med att redovisa kostnader på prestationsnivå. Ett stort antal högskolor har angivit i sina årsredovisningar att ett initiativ tagits mellan högskolorna under 2009 till en samordnad insats.

Flertalet högskolor har i huvudsak redovisat och kommenterat verksamhetens resultat i förhållande till de åiterrapporteringskrav som finns angivna i regleringsbrevet. Till följd härav är högskolornas resultatredovisning för uppgifterna inom verksamheten påtagligt ojämn. Granskningen visar att volymutveckling för utbildning på grund- och avancerad nivå respektive forskarnivå redovisas relativt utförligt, medan i stort sett motsvarande redovisning saknas för högskolans forskning och samverkan med det omgivande samhället när det gäller volymer och kostnader. Dessutom saknas nästan helt uppgifter om hur kostnaderna för utbildning på olika nivåer har utvecklats.

3 Slutsatser och rekommendationer

År 2008 uppgick högskolornas samlade intäkter till 50,1 miljarder kronor (2009 års intäkter finns ännu inte sammanställda). Intäkterna till utbildning på grundnivå och avancerad nivå svarade för knappt hälften, 45 procent, och forskning och utbildning på forskarnivå för drygt hälften, 55 procent. Utöver direkta statsanslag på 32 miljarder kronor finansierades verksamheten vid högskolorna även med 8 miljarder kronor via forskningsråd och andra statliga myndigheter. Därtill kom ytterligare 3,5 miljarder kronor från andra offentliga finansiärer såsom kommuner och landsting, forskningsstiftelser och EU. Vidare erhöles 5,7 miljarder kronor från icke-offentliga finansiärer som ställts till högskolornas förfogande som bidrag eller uppdrag för framför allt forskning och utveckling¹.

Mot bakgrund av såväl omfattningen av de statliga anslagen och andra finansieringskällor som komplexiteten i högskolornas verksamhet är det ytterst angeläget att högskolornas verksamhet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt i årsredovisningarna.

Innebörden av de nya krav som ställs i FÅB är att resultatredovisningen av högskolornas verksamhet ska ske i termer av prestationer inom de olika uppgifter som följer av högskolelagen. Av FÅB framgår också att en relevant resultatredovisning av volymer och kostnader för de prestationer som följer av högskolelagen ska utvecklas.

Riksrevisionen rekommenderar att Högskolan på Gotland utarbetar och anpassar resultatredovisningen på ett sätt som gör det möjligt att i årsredovisningen för 2010 redovisa hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader. Detta för att årsredovisningen för 2010 ska få ett innehåll i enlighet med de nya bestämmelserna i 3 kap FÅB.

Ansvarig revisor Claes Backman har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Dan Pederson har varit föredragande.

Claes Backman

Dan Pederson

Kopia för kännedom:

Regeringen

¹ Källa: Högskoleverket, Universitet & högskolor. Högskoleverkets Årsrapport 2009.